

voji francouzského sociálního pojištění vůbec a přechází pak k přehledu vývoje sociálního pojištění v hornictví; pojednává o orgánech, které provádějí toto pojištění, o rozsahu pojištění, o dávkách a úhradě, finanční a administrativní organizaci. Jako zvláštní dodatek je připojeno pojednání o stavu pojištění v Alsasku-Lotrinsku a statistické tabulky o průběhu nejdůležitějších jevů tohoto pojištění. Další část knihy je pak věnována srovnávací studii sociálního pojištění hornického s všeobecným sociálním pojištěním francouzským a s hornickým pojištěním v Anglii, v Německu a v Belgii. Kniha je doplněna seznamem bibliografie. Dr. J.

DR. ROBERT KOLLAR, DR. STAN. REŽNÝ, DR. M. NEČASOVÁ-POUBOVÁ: *Vliv krise na rodiny nezaměstnaných dělníků*. Nákladem výzkumné sekce Sociálního ústavu Československé republiky v Praze, 1933, fol., stran 127 se zvláštní částí tabulkovou, cena Kč 25.—. V prvním díle knihy pojednává Dr. Kollar a Dr. Režný o spotřebním hospodářství 40 rodin buď úplně nebo částečně nezaměstnaných dělníků v únoru 1932. Bylo v hlavních rysech sledováno, jaké byly ve vyšetřovaných rodinách příjmy, vydání podle všech hlavních výdajových skupin a vydání za potraviny a nápoje zvláště. Byla také zjišťována proměnlivost v pořadí důležitosti potravin a nápojů pod vlivem nezaměstnanosti a podán přehled spotřeby potravin podle kalorické hodnoty. Doc. Dr. H. Pelc a Dr. M. Podzimková činí pak závěry státního zdravotního ústavu o výživě 40 rodin nezaměstnaných na podkladě výsledků šetření státního úřadu statistického a pojednávají o vlivu nezaměstnanosti na spotřebu zemědělských výrobků. Tato studie umožnila uvědomiti si důsledky nezaměstnanosti ve spotřebě domácnosti, při čemž se jí podařilo zachytiti a měřiti jevy číslly tam, kde dosud jsme byli odkázáni jen na dohady. Praktická cena studie je v tom, že mohlo býti naznačeno, jaké oběti ukládá lidem nezaměstnanost nejen přímo pro postižené osoby, nýbrž i pro lidskou společnost vůbec. Úpadek začínající existenci poruchou, jeví se nutně ve zdravoti národa; výdaje na nemoc dovede nezaměstnanost přivést téměř na nulu. Pro hospodářskou politiku je ze studie zajímavé to, že je z ní patrné, k jakým potřebám se utíká člověk v hospodářských úzkostech.

V druhém díle knihy pojednává Dr. Nečasová-Poubová o životě v rodinách nezaměstnaných dělníků. Autorka zabývá se tu rozsahem nezaměstnanosti a jejím trváním, hledáním práce, výdělečnou prací žen, synů a dcer, majetkovými poměry nezaměstnaných rodin, podporami, zdravotním a psychickým stavem a hmotným slohem života, t. j. bydlením, šacením a stravováním. Ku konci si všímá autorka tlaku nezaměstnanosti na jednotlivé skupiny dělnické.

Jako třetí díl knihy je připojena tabulková část, která podává cifer-
ný obraz o pozorovaných jevech. Dr. Jindřich.

GENERÁL ING. SILVESTR BLÁHA: *Branná politika a demokracie*. S předmluvou ministra Národní obrany. Nákladem Svazu československého důstojnictva v Praze, 1933, 8°, stran 194, cena Kč 24.—. V předmluvě pokazuje ministr národní obrany Bohumír Bradáč na účel knihy: zpracovati zevrubně brannou politiku s přihlédnutím ke zkušenostem historickým a zvláště ke zkušenostem ze světové války. V úvodu zmiňuje se autor krátce o historii, o válkách, vedených jménem demokratických ideí a pojednává o pojetí branné politiky. Pak přechází k rozboru subjektu branné politiky v demokratickém státě; demokratická organizace se dobře osvědčila za takové války, jakou byla světová. Demokracie je přizpůsobitelná potřebám válečného rozhodování. Hlavní hybnou silou demokracie, umožňující úspěšné probíjení obranné války, je výchova k spoluodpovědnosti; demokracie vytváří pevnou organizační základnu pro válku, aniž se zpronevěřila svým zásadám. Branná politika v míru musí zasahovati do rozličných oborů a hledati i mezistátní souvislost, musí vybudovati spolupráci vojenskou a politickou.

V druhém díle své práce pojednává autor o předválečné branné politice hlavních evropských států v povšechných rysech a srovnává pak brannou politiku některých států; pak přechází ke zdrojům státních sil

za světové války a jejich využití a k souvislosti s mírovou přípravou a k morální přípravě rozličných států a k charakteru její působnosti ve státě demokratickém.

V třetím díle jedná autor o zásadách poválečné branné politiky československé, o jejích ideích a o pokusu jejich vyjádření, o subjektivních činitelích branné politiky, o podmíněném působení branných sil demokracie, o ideologii demokracie a o shromažďování branných hodnot v národě, o branné koncepci demokratického státu a o pacifismu, který nesmí ničit vůli k obraně a obětovnost pro národ.

Demokratický stát se neobejde bez důkladných branných příprav; demokracie se upevní, stará-li se všestranně o stát za každých okolností, neboť pro demokracii je starostlivost o obranu státu otázkou jejího osudu.

Dr. Jindřich.

JAROSLAV KOUDELKA: *Rozkoly v socialismu*. Nákladem Ústředního dělnického knihkupectví a nakladatelství v Praze, 1933, 8°, stran 223, cena Kč 19.—. — Autor pojednává nejprve o základech dělnického stranictví a přechází k rozkolům »levým« i »pravým«, jakož i k rozkolům osobním; otázku tuto probírá co nejširěji nejen ze stanoviska všeobecného, nýbrž i z hlediska historického. Svou práci chtěl autor přispěti k osvětlení dvou poválečných znaků socialismu: maximu rozpětí a maximu rozkolu.

Dr. Jindřich.

KAREL VESELÝ: *Počátky a vývoj dělnického hnutí na Rakovnicku*. — Rakovník, 1933. Odbočka Děln. akademie, str. 65, in-8. — Počátky dělnického hnutí u nás jsou dosud zpracovány velmi nepatrně. Je to také vinou nevšimavosti vlastních dělnických stran, ač musíme si přiznati, že ahistorismus na př. strany sociálně-demokratické není jen zásadový, nýbrž a to hlavně způsoben nevšimavostí k pramenům, které nebyly a vlastně ani dosud nejsou řádně ukládány a tak historik odkázán je vlastně jen na noviny. Knížka Veselého je pokusem zachytiti tuto historii pro místní úsek rakovnický. Ovšem její autor podle pravdy měl vyznačiti, že mu šlo jen o dělnické hnutí sociálně-demokratické, ač pro Rakovnicko posici měl značně usnadněnu, jelikož ostatní politické strany vystupovaly tam jen zřídka, až na pozdější stranu národně-socialistickou. Je zcela pochopitelné, že ten, kdo dosud nepracoval na tomto nesnadném úseku hospodářských dějin, bude zaražen u Veselého řadou dat osobních a pod. Ale to nese s sebou jednak zpracování s hlediska místního, jednak každá speciální studie hospodářsko-historická. Právě od takovýchto speciálních studií bude nutno jíti k syntetickému zpracování, do něhož ovšem pak přejde z oněch předchozích prací jen uzávěr. A tedy jde jen o to, aby při všem svém stranicko-politickém zabarvení podobné studie byly zcela pravdomluvné a věrohodné, nevyzdvihovaly zásluh své strany a nepotlačovaly ostatních. Lze říci o studii Veselého, že její autor tak se vskutku choval a že třeba v něm mluví oddaný straník, přece — pokud je to možno kontrolovat — nikdy vědomě historické pravdě nezadal. Ča.

OLIVER LODGE: *Vývoj a stvoření*. Přeložil J. A. Theurer: Otázky a názory, kniha LXV. Stran 135. 8°. — Jan Laichter, Praha, 1933. — Je to první část filosofické trilogie Lodgeovy. Další dva díly »Člověk a vesmír« a »Věda a pokrok« vyjdou rovněž postupně v Laichterových Otázkách a názorech. Lodge je filosofem, u něhož je vzácným způsobem vyrovnán rozum a víra. Snad proto jsou jeho názory tak harmonické a vyrovnané. Není v nich složitých rovnic a spleťtých argumentací, je to věda spojená s hymnem na stvoření. V této knize autor chce dokázati, že stvoření a vývoj si neodporují, že to nejsou dva děje, nýbrž jeden, že stvoření nemusilo nastati najednou, nýbrž že může trvati stále, poněvadž čas je pojem čistě lidský, daný lidskou pomíjeječností. Proto se ani věda a inspirace nevyklučují nýbrž vyjadřují část téže pravdy. Aplikuje materialistické zásady na slova Genese i na zásady vyslovené Demokritem a nenalézá v nich rozporu. Rekonstruje vývoj nebeských těles, ukazuje na vývoj lidského embrya a i lidského oka, jak procházejí různými vývojovými stupni, jak člověk vlastně dědí lidské tělo po ostatních tvorech. Studuje